

1179/2005

Given i Helsingfors den 22 december 2005

Lag om ändring av strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i strålskyddslagen av den 27 mars 1991 (592/1991) 71 §,

ändras 61 § 3 punkten, sådan den lyder i lag 418/2002, samt

fogas till 10 § ett nytt 3 mom., till 12 §, sådan den lyder i lag 1142/1998, ett nytt 2 mom., till lagen nya 14 a och 14 b §, ett nytt 8 a kap. och en ny 32 a §, till 52 a §, sådan den lyder i lag 1334/1994, ett nytt 3 mom. samt till 61 §, sådan den lyder i nämnda lag 418/2002, nya 3 a- och 3 b-punkter som följer:

10 §

Radioaktivt avfall

Med *godkänd anläggning* avses sådana i Finland registrerade företag eller andra verksamhetsutövare vars verksamhetsområde omfattar oskadliggörande av radioaktivt avfall och som har säkerhetstillstånd för denna typ av verksamhet.

12 §

Strålningsarbete

Med *godkänd dosimetritjänst* avses en verksamhetsenhet eller tjänsteproducent som ansvarar för mätande och fastställande av individuella stråldoser vid kontrollen av arbetstagarnas exponering för strålning och som Strålsäkerhetscentralen har godkänt enligt 32 a §.

14 a §

Skyldighet att ordna utbildning

Verksamhetsutövaren är skyldig att ordna utbildning för personer som deltar i användning av strålkällor. Utbildningen skall planeras enligt verksamhetens art och omfattning och i den skall förutom de kunskaper och färdigheter som förutsätts för användning av strålkällor även betonas säkerhet och kvalitetsledning för förebyggande av incidenter som avviker från det normala.

14 b §

Bokförings- och anmälningsskyldighet

Verksamhetsutövaren skall föra bok över de strålkällor inom det egna ansvarsområdet som innehåller radioaktiva ämnen. Bokföringen skall hållas uppdaterad.

Förvärv, överlåtelser och andra bokföringshändelser i fråga om strålkällor som innehåller radioaktiva ämnen skall anmälas till ett register som förs av Strålsäkerhetscentralen. Vid anmälan gäller det som föreskrivits eller föreskrivs om saken genom förordning av statsrådet.

Strålsäkerhetscentralen ger närmare anvisningar om bokföringen och anmälan till registret.

8 a kap.

Slutna strålkällor med hög aktivitet

31 a §

Definitioner

Med *strålkällsdirektivet* avses Europeiska unionens råds direktiv 2003/122/EURATOM om kontroll av slutna radioaktiva strålkällor med hög aktivitet och herrelösa strålkällor.

Med *sluten strålkälla med hög aktivitet* (strålkälla) avses en strålkälla som innehåller en eller flera radionuklider vars aktivitet vid tidpunkten för tillverkningen, eller om aktiviteten vid den tidpunkten inte är känd, när den först släpps ut på marknaden, uppgår till minst det värde som framgår av bilaga 1 till strålkällsdirektivet. Strålkällans struktur förhindrar vid normal användning att det radioaktiva ämnet sprids ut i miljön.

31 b §

Ansökan om och beviljande av säkerhetstillstånd

Till ansökan om säkerhetstillstånd för användning av slutna strålkällor med hög aktivitet skall fogas en redogörelse för hur kraven i 16 och 18 § i denna lag uppfylls. Redogörelsen skall i synnerhet innehålla uppgifter om

- 1) strålkällorna och deras behållare samt de anordningar som hänför sig till användningen av strålkällorna,
- 2) det kvalitetssystem som hänför sig till användningen och underhållet av strålkällorna samt de förfaringssätt som används inom kvalitetsledningen,
- 3) underhållet av strålkällorna och behållarna samt de anordningar som hänför sig till användningen av strålkällorna,
- 4) förfarandet i nödsituationer och situationer där säkerheten äventyras allvarligt, samt
- 5) de åtgärder som har vidtagits för oskadliggörande av strålkällor som tas ur bruk, inklusive åtgärder med vilka strålkällan kan returneras till tillverkaren eller leverantören eller överlåtas till en godkänd anläggning.

Tillstånd till användning av strålkällor som avses i 31 f § kan beviljas endast om en sådan säkerhet som avses i 19 § har ställts.

Vid beviljandet av säkerhetstillstånd skall Strålsäkerhetscentralen uppställa villkor som är nödvändiga för att säkerhetskraven skall uppfyllas.

31 c §

Användning av strålkällor

Verksamhetsutövare skall vid användning av slutna strålkällor med hög aktivitet särskilt noggrant

- 1) säkerställa strålkällornas täthet med adekvata, regelbundna tester,
- 2) kontrollera regelbundet strålkällorna och deras placering,
- 3) skydda strålkällorna mot lagstridig verksamhet, försvinnande och skador,
- 4) vidta åtgärder med de medel som står till förfogande för att garantera trygga förhållanden och vid behov återställa dem när en strålkälla har skadats, försvunnit eller utsatts för lagstridig verksamhet, samt
- 5) kassera en strålkälla som inte längre behövs genom att returnera den till tillverkaren eller leverantören eller överlåta den till en godkänd anläggning eller en annan verksamhetsutövare som har behörigt tillstånd.

31 d §

Identifiering av strålkällor

Varje sluten strålkälla med hög aktivitet skall vara försedd med ett unikt identifieringsnummer, som själva strålkällan märks med på ett så hållbart sätt som möjligt och som ingraveras eller stämplas på strålkällans behållare.

Strålkällans tillverkare ansvarar för identifieringen.

Den som importerar en sluten strålkälla med hög aktivitet är skyldig att försäkra sig om att strålkällan har identifierats i enlighet med de krav som bestäms i 1 mom. Det är förbjudet att importera en oidentifierad strålkälla.

31 e §

Export och import utanför Europeiska unionen

Export eller import av en sluten strålkälla eller strålkällor med hög aktivitet till eller från ett land utanför Europeiska unionen skall i fråga om varje parti på förhand godkännas av Strålsäkerhetscentralen. Närmare bestämmelser om förfarandet för godkännande utfärdas genom förordning av statsrådet.

En sluten strålkälla med hög aktivitet får inte exporteras till ett land som inte har tillräcklig beredskap med avseende på teknik, lagstiftning och administration för att garantera säkerheten i fråga om strålkällan och dess användning.

31 f §

Ställande av säkerhet

Verksamhetsutövaren skall ställa säkerhet enligt 19 §, om aktiviteten hos en sluten strålkälla med hög aktivitet överskrider den aktivitetsnivå som anges i bilaga 1 till strålkälsdirektivet hundra gånger eller mer. Säkerhet behöver dock inte ställas för en strålkälla vars halveringstid är kortare än 150 dagar.

Strålsäkerhetscentralen bestämmer säkerhetens omfattning separat för varje strålkälla. Säkerhetsbeloppet består av en fast grundavgift och en tilläggsavgift som fastställs för strålkällan utgående från den typ av radioaktivt ämne som strålkällan innehåller och strålkällans aktivitet.

Säkerhetsbeloppet avrundas till närmaste tusen euro. Säkerheten skall vara en bankgaranti eller kreditförsäkring eller en genom förordning av statsrådet angiven säkerhet som i fråga om hur betryggande den är kan jämföras med dem.

31 g §

Bemyndigande

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) de uppgifter om strålkällan och identifieringen av den som skall levereras tillsammans med varje sluten strålkälla med hög aktivitet samt om förseende av strålkällan med en varning för risk för strålning,
- 2) verksamhetsutövarens skyldighet att rapportera till tillsynsmyndigheten om de slutna strålkällor med hög aktivitet som verksamhetsutövaren ansvarar för,
- 3) hur staten skall vidta nödvändiga åtgärder för oskadliggörande av radioaktivt avfall, om det för tillfället inte finns någon sådan godkänd anläggning som avses i 10 § 3 mom., samt
- 4) grunderna för fastställande av en sådan säkerhet som avses i 31 f §.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser också utfärdas om justering av grunderna för fastställande av säkerhet i det fall att förhållandena förändras väsentligt. Samtidigt skall vid behov föreskrivas om den tid inom vilken tidigare ställda säkerheter skall kompletteras i enlighet med de justerade grunderna.

De aktivitetsnivåer för radionuklider som avses i bilaga 1 till strålkälsdirektivet publiceras i Strålsäkerhetscentralens föreskriftssamling.

32 a §

Godkännande av dosimetritjänst

Dosimetritjänst som avses i 12 § skall godkännas av Strålsäkerhetscentralen innan verksamheten inleds.

Vid bedömningen av dosimetritjänsten skall särskild uppmärksamhet fästas vid mätningsskyltarnas lämplighet, mätningsskyltarnas kompetens samt det kvalitetssystem som används inom verksamhetens ledning. Dosimetritjänsten godkänns för viss tid, högst fem år i sänder.

I fråga om tillsynen över en godkänd dosimetritjänst gäller bestämmelserna i 53 §.

52 a §

Import, export och transitering

En strålkälla som tagits ur bruk och som är tillverkad utanför Finland får inte föras in i Finland som radioaktivt avfall.

61 §

Strålskyddsförseelse

En verksamhetsledare som uppsåtligt eller av oaktsamhet väsentligt

3) försummar den i 15 § föreskrivna skyldigheten att lämna uppgifter, överlåtarens plikter enligt 28 §, ombesörjningsplikten enligt 29 §, överlåtarens utredningsplikt enligt 52 § eller ansökan om godkännande enligt 31 e eller 52 a §,

3 a) försummar den bokförings- och anmälningsskyldighet som avses i 14 b § eller iakttagandet av de bestämmelser som genom förordning av statsrådet utfärdats om anmälan till tillsynsmyndigheten om förvärv, överlåtelser och andra bokföringshändelser avseende strålkällor som innehåller radioaktiva ämnen,

3 b) tillverkar en sluten strålkälla med hög aktivitet utan att identifiera den på det sätt som avses i 31 d § eller trots förbudet i 31 d § 3 mom. importerar en sluten strålkälla med hög aktivitet som inte identifierats, eller

skall, om inte gärningen är straffbar enligt 60 § eller om inte strängare straff för den bestäms någon annanstans i lag, för *strålskyddsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Slutna strålkällor med hög aktivitet som är i användning och som inte har identifierats så som föreskrivs i denna lag skall på lämpligt sätt före utgången av 2006 föras med uppgifter om strålkällorna och deras egenskaper.

De villkor som anges i 31 c § i denna lag skall till alla delar vara uppfyllda vid utgången av 2007.

Om säkerhetstillstånd för användning av en sluten strålkälla med hög aktivitet har beviljats eller ansökan om säkerhetstillstånd har lämnats in före denna lags ikraftträdande, skall säkerheten som avses i 31 f § ställas före utgången av 2007.

RP 180/2005

AjUB 10/2005

RSv 207/2005

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister

Tuula Haatainen